

Verantwoordingsdocument verwerking consultatiereacties evaluatie uitgebreid rapporteren en invoering herziene Standaarden 240 en 570

Oktober 2026

Inleiding

In de periode mei - juli 2026 heeft de NBA de leden en andere belanghebbenden geconsulteerd over de evaluatie van het uitgebreid rapporteren in de controleverklaring over fraude en continuïteit. Hierbij heeft de NBA ook de vertaalde Standaarden 240 (fraude) en 570 (continuïteit) inclusief de aanpassingen aan de Nederlandse situatie aan de leden voorgelegd. Op deze consultatie heeft de NBA achttien reacties ontvangen van verschillende groepen van belanghebbenden:

Vertegenwoordigers van gebruikers van jaarrekeningen (2)	VEB, Eumedion
Vertegenwoordigers van opstellers van jaarrekeningen (2)	VEUO, VNO-NCW/MKB-Nederland
Toezichthouder op accountantsorganisaties (1)	AFM
Accountants, kantoren en vertegenwoordigers (12)	BDO, BT, Commissie MKB, Deloitte, EY, ForvisMazars, KPMG, Kriton, NBA YoungPros, PwC, SRA, V&A
Anderen (1)	IIA

In dit document vat het College voor Beroepsreglementering (CB) de ontvangen reacties samen en zet op hoofdlijnen uiteen hoe met de reacties is omgegaan. Het CB bedankt alle respondenten voor hun waardevolle bijdrage.

Reacties op hoofdlijnen

De ontvangen reacties zijn als volgt te groeperen

- Reacties op het gevolgde proces en de onderbouwing van de gemaakte keuzes;
- Reacties op de afweging van voor- en nadelen van uitgebreid rapporteren;
- Detailreacties op de voorstellen.

Het gevolgde proces en de onderbouwing van de keuzes

Diverse partijen reageren op het proces en de onderbouwing van de gemaakte keuzes. In het consultatiedocument heeft het CB een uitgebreide toelichting gegeven op het proces en de gemaakte keuzes onderbouwd. Sommige partijen, zoals Eumedion, spreken hun waardering uit voor de zorgvuldige evaluatie en de verschillende manieren waarop gebruikers zijn betrokken in de evaluatie. Anderen, met name accountants, laten zich hier kritischer over uit. Wel is het CB verheugd over de brede steun die wordt uitgesproken voor het in Nederland implementeren van de internationale standaarden in de beroepsreglementering. Geen van de respondenten heeft zich hiertegen uitgesproken.

Het CB heeft bij haar oordeelsvorming de input uit drie rondetafelbijeenkomsten gebruikt. Hieraan namen in totaal vijfendertig personen met diverse achtergronden deel: accountants, gebruikers, wetenschappers, opstellers, commissarissen en anderen. Daarnaast maakte het CB gebruik van het door de NBA uitgevoerde onderzoek naar de controleverklaringen bij 175 jaarrekeningen, verdeeld over alle segmenten, van controles van organisaties van openbaar belang (oob 's) tot en met vrijwillige controles. Aan de daaropvolgende enquête hebben 180 personen met uiteenlopende achtergronden deelgenomen, waaronder accountants, opstellers, gebruikers, commissarissen en andere belanghebbenden. Ten slotte heeft het CB input opgehaald bij het Stakeholderforum van de NBA. De betrokkenheid van alle stakeholders bij de evaluatie van het uitgebreid rapporteren, heeft het CB geholpen om tot een oordeel te komen.

De recente consultatie bevestigt de gezichtspunten en argumenten die eerder in de stakeholderdialoog ook naar voor kwamen. Het onderwerp uitgebreid rapporteren roept diverse reacties op, waarbij partijen verschillende afwegingen maken. Het CB heeft zich bij het vormen van haar oordeel, naast de consultatiereacties, mede laten leiden door het maatschappelijke klimaat waarin van accountants nadrukkelijke aandacht voor fraude en continuïteit wordt verwacht, inclusief rapportering hierover. Ook heeft het CB zich laten leiden door de reflecties in de rondetafelbijeenkomsten. Hierin kwam naar voren dat 'een stap terug' ten aanzien van het uitgebreid rapporteren, door diverse partijen als onwenselijk werd beschouwd. Ten slotte heeft het CB gewicht toegekend aan het omarmen van de slotrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector door de minister van Financiën. De minister volgt de opvolging van de adviespunten en rapporteert daarover aan de Tweede Kamer. Daaruit leidt het CB af dat de politieke verwachting voor het uitgebreid rapportering nog steeds bestaat.

Gegeven de diversiteit van de meningen zoals blijkt uit de eerdere stakeholderbetrokkenheid en uit de consultatiereacties, is het onvermijdelijk dat het CB niet aan alle, soms tegengestelde, reacties tegemoet kan komen. Wel is het CB van mening dat er een degelijke basis is voor het voorstel en het uiteindelijke besluit.

Afweging van voor- en nadelen van uitgebreid rapporteren

Ondernemers en sommige accountants maken een andere afweging bij de nationale uitbreiding van het uitgebreid rapporteren. Zo wijzen zij naar proportionaliteit en de lasten van het rapporteren. Een ander deel van de accountants sprak echter steun uit voor de uitbreiding van het uitgebreid rapporteren naar het wettelijke controledomein.

Het CB onderkent dat uitgebreid rapporteren in de controleverklaring een zorgvuldige keuze, formulering en afstemming van accountants vraagt. Het CB merkt daarbij op dat het geen wijzigingen aanbrengt in de controlewerkzaamheden, die op grond van de Standaarden moeten worden uitgevoerd. Dit geldt ook voor de aanpassingen die volgen uit de herziene Standaarden 240 en 570. Wel brengt de keuze van het CB voor het uitgebreid rapporteren in het wettelijk controledomein met zich mee, dat accountants in Nederland bij meer

ondernemingen dan internationaal voorgeschreven, tijd moeten besteden ter invulling van deze rapporteringsplicht.

Het CB heeft nogmaals de voor- en nadelen van het uitgebreid rapporteren ten aanzien van continuïteit bij andere dan wettelijke controles overwogen. Het CB heeft hierbij meegewogen dat meerdere partijen het verschil in toepassingsbereik van de aanvullende nationale verplichtingen onwenselijk vonden. Voor het uitgebreid rapporteren over fraude gelden deze verplichtingen alleen voor oob's en wettelijke controles, terwijl zij voor de rapportering over continuïteit van toepassing zijn op alle controles.

Hoewel de oorspronkelijke uitbreiding in de rapporteringsverantwoordelijkheden ten aanzien van continuïteit, een beperkte omvang heeft, kiest het CB er nu voor om buiten het wettelijk controledomein geen uitbreiding voor het rapporteren over continuïteit in te voeren. Daarmee komt zij tegemoet aan de consultatiereacties. Deze keuze leidt bovendien tot consistentie doordat de aanvullende nationale verplichtingen in de Standaarden 240 en 570 zich nu allebei beperken tot het wettelijk controledomein.

Dit betekent dat accountants (zoals bepaald in ISA 570) bij alle controleopdrachten drie mededelingen over continuïteit in de controleverklaring moeten opnemen. Deze mededelingen zullen in geval van materiële onzekerheid of ontoereikende toelichting in de jaarrekening moeten worden aangepast. De accountant hoeft niet te beschrijven hoe de accountant de oordeelsvorming van het management heeft beoordeeld.

Detailreacties op de voorstellen

Diverse partijen maakten opmerkingen over de vertalingen in de nieuwe Standaarden 240 en 570. Het CB heeft alle gemelde onjuistheden in de vertalingen gewogen en waar nodig gecorrigeerd. Daarnaast hebben partijen op bepaalde elementen andere keuzes voorgesteld. Ook deze heeft het CB gewogen en licht de belangrijkste hieronder toe:

- *Vertaling van 'forensic' in Standaard 240*

Meerdere partijen suggereerden om 'forensic' anders te vertalen. Het CB heeft vastgesteld dat in ISA 240 het woord 'forensic' voorkomt in combinatie met 'skills' en met 'experts'. Die verwijzingen zijn allen opgenomen in de *application and other explanatory material* sectie van de ISA. Het gaat hierbij om een toelichting welke '*engagement resources*' de accountant kan inzetten. Daarbij moet de accountant overwegen of het in de omstandigheden van een specifieke controle noodzakelijk is om te beschikken over 'forensic skills' (forensische vaardigheden) (zie paragrafen A39-A42 alsmede A101). Ook geeft de ISA aan dat, in het geval van discussies binnen een opdrachtteam, deskundigen, zoals een forensisch deskundige kunnen worden uitgenodigd om inzichten te delen (paragraaf A54). Ten slotte worden 'forensic skills' genoemd in paragraaf A152. Dit betreft de overweging om iemand met forensische vaardigheden erbij te betrekken in het geval van management bias of bij het verkrijgen van inzicht in fraude of vermoede fraude (paragrafen A159 of A160).

Het begrip ‘forensic skills’ is in de voorbeelden bij paragraaf A40 uiteengezet, en omvat ook de onderzoeksvaardigheden rondom fraude. De reikwijdte van het begrip is daarmee breder dan de voorgestelde term ‘fraudedeskundigheid’, al zal een fraudedeskundige veelal beschikken over forensische vaardigheden. Uit de Standaard blijkt duidelijk dat het gaat om de specifieke vaardigheden die in sommige gevallen noodzakelijk kunnen zijn. De Standaard vereist niet dat personen met een specifieke titel, accreditatie of opleiding worden ingezet.

Naar het oordeel van het CB blijft daarom een vertaling met ‘forensisch’ het meest passend. Dit is desgevraagd ook bevestigd in contacten met IAASB Staff. Het CB benadrukt daarbij dat de accountant moet overwegen of de inzet van een expert, die over bepaalde vaardigheden beschikt, noodzakelijk is.

- *De titel van de sectie fraudeaangelegenheden*

Enkele partijen hebben andere titels gesuggereerd om de sectie fraudeaangelegenheden in de controleverklaring te beschrijven. Bij het evalueren hiervan heeft het CB meegewogen dat paragraaf 62 van Standaard 240 geen titel voor de Kernpunten van de controle voorschrijft en in plaats daarvan bepaalt dat de accountant een passende titel moet hanteren. Gezien de ontvangen commentaren oordeelt het CB dat een verplicht voorgeschreven titel voor deze sectie, waarin de accountant over fraude-aangelegenheden rapporteert, niet passend is. Het CB schrijft in plaats daarvan voor dat de accountant een passende titel hanteert, die aan de gegeven omstandigheden kan worden aangepast.

- *Continuïteitsveronderstelling*

EY suggereert om de vertaling van het begrip ‘going concern basis of accounting’ aan te passen om daarmee de toepasselijkheid van Standaard 570 voor *limited life entities* (entiteiten met een beperkte levensduur) beter te duiden. Het CB is van oordeel dat het aanpassen van deze vertaling niet wenselijk is, ook in het licht van de IFRS-vertalingen door de Europese Commissie naar het Nederlands. Het CB beoogt wel om in de Handreiking over het rapporteren over continuïteit in te gaan op de situatie voor *limited life entities* en in samenhang daarmee te duiden hoe om te gaan met de term gebruikelijke grondslagen voor verslaggeving.

- *Rapporteren over continuïteit in geval van een oordeelonthouding*

Enkele respondenten hebben aandacht gevraagd voor het rapporteren over continuïteit in geval van een oordeelonthouding. Paragraaf 37 van Standaard 570 stelt dat er in geval van een oordeelonthouding geen separate rapportering plaatsvindt, tenzij wet of regelgeving dat vereist. Sommige partijen achten het echter nuttig dat accountants in dergelijke gevallen wel kunnen rapporteren. Zij wijzen daarnaast op de verplichting in artikel 393, lid 5 onder h van het Burgerlijk Wetboek dat de accountant een verklaring opneemt betreffende materiële onzekerheden inzake de continuïteit.

Gelijktijdig met de invoering van de vernieuwde Standaard 570 worden ook aanpassingen gedaan aan de andere Standaarden om deze in lijn te houden met de vernieuwde Standaard 570. Dit is in lijn met internationale standaarden. Eén van deze aanpassingen betreft een toevoeging aan paragraaf 19 van Standaard 705 wordt gedaan. Dit betreft de situatie waarbij sprake is van een oordeelonthouding vanwege de onmogelijkheid voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen. De toevoeging behelst dat de accountant in die situatie expliciet in de *basis voor de oordeelonthouding* moet beschrijven dat de accountant geen conclusie heeft over de passendheid van de continuïteitsveronderstelling noch over het bestaan van een materiële onzekerheid betreffende de continuïteit. Het CB overweegt dat de accountant hiermee invulling geeft aan de wettelijke verplichting. Ook stelt het CB vast dat er zeer brede steun is voor het zo nauwgezet mogelijk aansluiten bij de ISAs. Het CB stelt daarom op dit punt geen specifieke Nederlandse aanpassing voor.